

Vergaderjaar 2022–2023

29 936

Regels inzake de beëdiging van tolken en vertalers en de kwaliteit en de integriteit van beëdigde tolken en vertalers (Wet beëdigde tolken en vertalers)

Nr. 73

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 juni 2023

Op 24 juni 2022 heb ik toegezegd uw Kamer twee keer per jaar op geaggregeerd niveau te informeren over de monitoring van de tolk- en vertaaldienstverlening.¹ Middels deze brief breng ik u op de hoogte van de resultaten van de monitoring over het hele jaar 2022 en de eerste maanden 2023. Vervolgens breng ik u op de hoogte van de meest recente stand van zaken rondom de aanbestedingen. Tot slot informeer ik u over de uitvoering van de motie van het lid Van Nispen (SP) over het onderzoek naar de vertaalmarkt.²

Monitoring

Gedurende 2022 is de monitoring gevuld met informatie uit 10 contracten van 5 opdrachtgevers. De monitoring bevat onder andere informatie over de leverzekerheid en de levernauwkeurigheid van de tolkdienstverlening, respectievelijk betreft dit in welke mate een tolkopdrachten geleverd worden en in welke mate het gevraagde niveau is B2, of hoger in een specifieke situatie, voor niet afnameplichtige organisaties en het C1-niveau voor afnameplichtige organisaties. De gecontracteerde organisaties betreffen zowel organisaties die volgens de Wet beëdigde tolken en vertalers afnameplichtig zijn, als organisaties die dat niet zijn.³

Uit de monitoring is gebleken dat in heel 2022 in meer dan 98% van de ruim 430.000 bestellingen daadwerkelijk tolken geleverd zijn. Dit betreffen opdrachten in circa 240 verschillende talen. Van deze ruim 430.000 bestellingen is in circa 91% van de opdrachten het gevraagde niveau

¹ Kamerstuk 29 936, nr. 64.

² Kamerstuk 29 936, nr. 67.

³ In de monitoring zijn de aanbestede contracten van afnameplichtige organisaties: Raad voor rechtsbijstand en interceptietolken voor de Politie. De contracten van niet-afnameplichtige organisaties in de monitoring zijn: COA, DT&V, JenV/NOO en telefonische diensten politie.

geleverd. Ten opzichte van de monitoringsgegevens die ik u in december 2022 heb doorgegeven is dat een daling van circa 1 procentpunt.

In het eerste kwartaal 2023 zijn er al bijna 200.000 tolkbestellingen geplaatst waarbij de leverzekerheid onveranderd 98% bedraagt. Het percentage van opdrachten waarbij het gevraagde niveau geleverd is, is door de stijgende behoefte gedaald naar circa 82%. Specifiek voor afnameplichtige organisaties is er in 2022 en in het eerste kwartaal 2023 in circa 82% van de opdrachten het gevraagde niveau geleverd.

De hiervoor genoemde stijgende behoefte volgt uit het feit dat er steeds meer contracten geïmplementeerd worden en de asielinstream onverminderd doorgaat, terwijl het aantal registertolken niet evenredig groeit. Hierdoor zien we een grotere druk ontstaan op de inzet van registertolken, wat in lijn is met de verwachtingen uit het programma. Dit is één van de redenen waarom er in de contracten niet direct een inzet van 95% registertolken gevraagd is, maar een groeipad van de levernauwkeurigheid is opgenomen verspreid over een langere periode. Er was voorzien dat een te hoge druk op de inzet van registertolken in de praktijk niet haalbaar zou zijn. Het register zelf dient zich namelijk ook te ontwikkelen aan de hand van de vernieuwde systematiek. Op één contract na, is in 2022 in alle contracten volledig voldaan aan de contractuele prestaties ten aanzien van de levernauwkeurigheid. Ondanks dat de ene overeenkomst minimaal onder het groeipad van de levernauwkeurigheid uitkomt, wordt hier wel een hoog percentage bereikt op de leverzekerheid wat van belang is voor de continuïteit van de tolkdienstverlening en de voortgang van de bedrijfsvoering van de uitvoeringsorganisaties. Dit heeft de aandacht van alle betrokken partijen.

De afgelopen periode is er samen met Bureau Wet beëdigde tolken en vertalers (Bureau Wbtv) en de intermediairs intensief gesproken over mogelijke interventies om de ontwikkeling van het register te bevorderen. Dit is mede gedaan aan de hand van de monitoringsgegevens waardoor uitdagingen zichtbaar worden, onder andere in specifieke talen. Deze actie vloeit voort uit de motie over de verhoging van de afname van tolken en vertalers op C1-niveau.⁴ De komende periode worden deze interventies nader uitgewerkt en gaat er een enquête uitgezet worden onder tolken en vertalers. De informatie uit de enquête kan bijdragen aan de uitwerking van de verschillende interventies.

Doordat de stijgende vraag naar tolkdienstverlening uitdagingen met zich mee brengt is er blijvende aandacht nodig op het contractmanagement bij de opdrachtgevende organisaties, de categorie tolk- en vertaaldienstverlening en de intermediairs. Hierop wordt daarom ook actief gestuurd vanuit verschillende perspectieven.

Stand van zaken aanbestedingen

Sinds de vorige stand van zakenbrief in december 2022 (Kamerstuk 29 936, nr. 71) zijn met ingang van april 2023 4 nieuwe tolcontracten operationeel, allen van de IND. Daarnaast worden er op dit moment 5 contracten voor DJI, Raad voor de Kinderbescherming, Nidos, Vluchtelingenwerk Nederland en Reclassering Nederland geïmplementeerd. Daarnaast zijn de tolkaanbestedingen voor het OM/ Rechtspraak en het Ministerie van Defensie gepubliceerd, hieruit volgen nog 3 contracten. Deze zijn naar verwachting eind 2023 geïmplementeerd. Op 15 juni is de tolkaanbesteding van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgele-

⁴ Kamerstuk 29 936, nr. 68.

genheid gepubliceerd. Daarnaast worden nog twee tolkaanbestedingen voor het Ministerie van Financiën en voor mijn ministerie opgestart.

Zoals ik op 15 mei jl. aan de commissie Justitie en Veiligheid⁵ heb laten weten, worden de tolkencontracten van de Raad voor rechtsbijstand en COA/DT&V opnieuw aanbesteed, zodat onder andere het uitvoeren van audits en de tariefsmonitoring ook in deze overeenkomsten meegenomen kunnen worden. Na de implementatie van deze heraanbestedingen en de implementatie van de in de voorgaande alinea benoemde aanbestedingen zijn alle tolcontracten geïmplementeerd. Deze heraanbestedingen worden met voorrang opgepakt. Hierdoor zal de uitrol van de vertaalaanbestedingen langer dan beoogd gaan duren.

Op dit moment zijn er 10 contracten vertaaldienstverlening geïmplementeerd en zijn er nog circa 8 aanbestedingen voor vertaaldiensten uit te voeren. Voor de tolkdienstverlening zijn er 15 contracten geïmplementeerd, 5 contracten worden op dit moment geïmplementeerd en daarnaast zijn er 3 aanbestedingen reeds gepubliceerd. Er dienen vervolgens nog 5 aanbestedingen (opnieuw) gepubliceerd te worden.

Tot slot

Naar aanleiding van de motie van het lid Van Nispen (SP) over een aanvullend onderzoek op de vertaalmarkt, wordt dit onderzoek momenteel uitgevoerd door Economisch Bureau Amsterdam. Het rapport wordt in het zomerreces verwacht.

Hoewel de keten van tolk- en vertaaldienstverlening nog volop in beweging is, ontvang ik steeds positievere geluiden uit de gehele keten over de stelselherziening. We zien dat er veel meer registertolken en door meer organisaties ingezet worden dan voor de stelselherziening. Daarnaast ontvangen we positieve signalen van tolken over de onderhandeling van de tarieven nu er steeds meer contracten geïmplementeerd worden. Ik hoop daarom de volgende stap te kunnen maken naar het verder doorontwikkelen van het stelsel aan de hand van de aandachtspunten die nu (steeds meer) zichtbaar worden. Er wordt daarom hard gewerkt om de implementatie van de nieuwe systematiek volledig uit te rollen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yesilgöz-Zegerius

⁵ Kamerstuk 29 936, nr. 72